

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, marzec 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/24/2011

**PREFERENCJE PARTYJNE
W MARCU, CZYLI TRZECIA SIŁA
WKRACZA DO GRY**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Na początku marca¹ udział w wyborach do Sejmu i Senatu zapowiedziało, tak jak miesiąc temu, 61% ogółu dorosłych Polaków.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	VI 2010	VII 2010	VIII 2010	IX 2010	X 2010	XI 2010	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	71	68	65	63	63	66	63	63	61	61
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	14	12	14	16	14	14	13	12	13	14
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	15	20	22	21	22	20	24	25	26	25

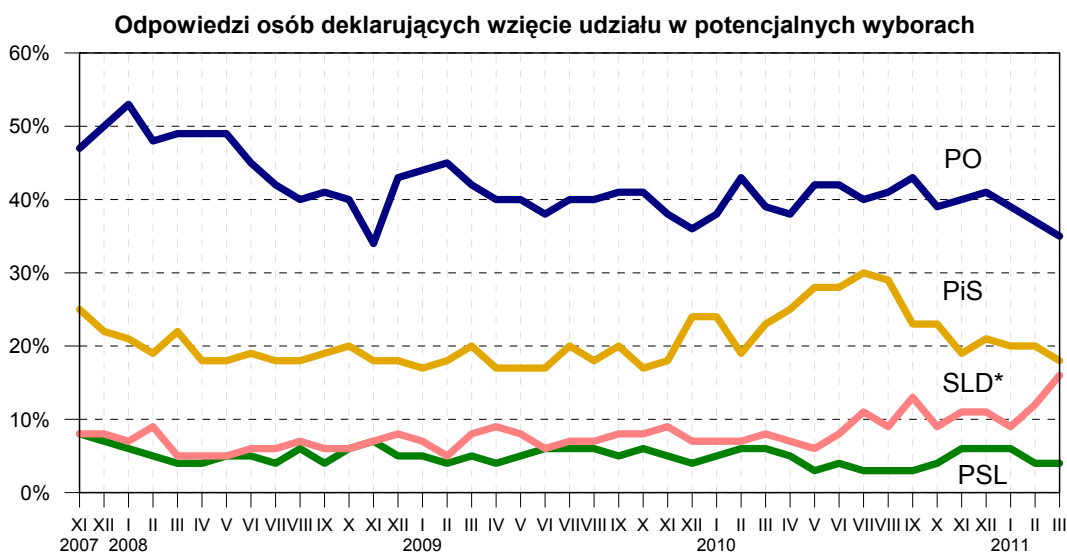
Liderem rankingu popularności partii politycznych wciąż pozostaje Platforma Obywatelska, jednak poparcie dla partii Donalda Tuska systematycznie maleje. W ciągu ostatnich trzech miesięcy – od grudnia 2010 roku do marca tego roku – odsetek wyborców zdecydowanych oddać głos na to ugrupowanie w potencjalnych wyborach parlamentarnych zmniejszył się o 6 punktów: z 41% do 35%. Jest to najgorszy wynik tej partii od listopada 2008 roku.

Na drugim miejscu nadal znajduje się PiS, które obecnie mogłoby liczyć na głosy 18% zdeklarowanych uczestników wyborów. Także w przypadku tej partii można mówić o spadku notowań – w ciągu ostatniego kwartału odsetek zwolenników PiS zmniejszył się o 3 punkty. Tuż za partią Jarosława Kaczyńskiego sytuuje się SLD z 16-procentowym poparciem (od lutego wzrost o 4 punkty). Jest to najlepszy wynik Sojuszu w tej kadencji parlamentu.

Na słabszych notowaniach głównych oponentów politycznych nie zyskało natomiast PSL. Tak jak w lutym, na partię Waldemara Pawlaka głosowałoby 4% zdeklarowanych uczestników wyborów. Zauważalne poparcie, choć niedające szans na wejście do Sejmu, ma także PJN (3%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (250) przeprowadzono w dniach 3 – 9 marca 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYWAŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU I SENATU, TO NA KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA GŁOSOWAŁ(A)BY PAN(I) W TYCH WYBORACH?

* XI 2007 – III 2008 deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD+SdPI+UP+PD)

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	VI 2010	VII 2010	VIII 2010	IX 2010	X 2010	XI 2010	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	42	40	41	43	39	40	41	39	37	35
Prawo i Sprawiedliwość	28	30	29	23	23	19	21	20	20	18
Sojusz Lewicy Demokratycznej	8	11	9	13	9	11	11	9	12	16
Polskie Stronnictwo Ludowe	4	3	3	3	4	6	6	6	4	4
Polska Jest Najważniejsza	-	-	-	-	-	-	1	3	4	3
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	0	0	1	1	1	0	0	0	0	2
Liga Polskich Rodzin	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
Partia Kobiet	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Ruch Poparcia Palikota	-	-	-	-	2	0	0	1	0	1
Samoobrona RP	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1
Unia Pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Wolność i Praworządność	-	-	-	-	0	0	0	1	1	1
Unia Polityki Realnej	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0
Partia Demokratyczna – demokraci.pl	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Polska Partia Pracy	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Prawica Rzeczypospolitej	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Socjaldemokracja Polska	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Stronnictwo Demokratyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne	0	1	0	1	2	1	2	0	1	1
Trudno powiedzieć	14	11	14	12	14	19	14	17	18	16
N=	687	599	626	654	648	646	1140	610	605	573

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

Więcej niż w lutym głosów potencjalnych wyborców zebrały łącznie pozostałe partie. Wśród osób zapewniających o udziale w wyborach parlamentarnych swoich sympatyków znalazły jeszcze: KPEiR (2%), Partia Kobiet, LPR, Ruch Poparcia Palikota, Samoobrona, Unia Pracy oraz Wolność i Praworządność (po 1% głosów).

Prawie co szósty respondent zapowiadający udział w wyborach (16%) jeszcze nie wie, na kogo odda swój głos. Odsetek osób niezdecydowanych jest obecnie nieznacznie mniejszy niż miesiąc temu.

Na kilka miesięcy przed wyborami do Sejmu i Senatu pojawiły się symptomy możliwości zmiany układu sił na scenie politycznej. Osłabienie pozycji PO w ciągu ostatnich trzech miesięcy nie pociągnęło za sobą wzrostu notowań PiS, przeciwnie – partia Jarosława Kaczyńskiego raczej traci, niż przyciąga nowych wyborców. Dwóm głównym oponentom wyrasta natomiast poważny konkurent po drugiej stronie sceny politycznej. Można się zastanawiać, w jakim stopniu dobry wynik SLD świadczy o odzyskiwaniu przez to ugrupowanie politycznej wiarygodności, jak dalece zaś jest efektem medialnej popularności jego lidera. Niezależnie od szans SLD na utrzymanie dobrych notowań czy zwiększenie liczby zwolenników widać, że wyborcy poszukują możliwości wyjścia poza logikę, zgodnie z którą poparcie dla rządzącej partii było jednocześnie głosem przeciw jej głównemu dotychczas rywalowi. Świadczy o tym także wzrost zainteresowania głosowaniem na pozaparlamentarne ugrupowania polityczne.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		61	14	25	947
Płeć	Mężczyźni	63	12	24	448
	Kobiety	59	15	26	499
Wiek	18-24 lata	56	15	29	113
	25-34	55	16	28	176
	35-44	57	13	29	133
	45-54	59	16	25	173
	55-64	71	11	18	175
	65 lat i więcej	65	11	23	176
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	15	27	358
	Miasto do 20 tys.	48	19	33	125
	20-100 tys.	63	14	23	188
	101-500 tys.	74	7	19	160
	501 tys. i więcej mieszk.	65	12	23	115
Wykształcenie	Podstawowe	52	17	31	226
	Zasadnicze zawodowe	54	12	34	227
	Średnie	63	15	22	323
	Wyższe	80	10	10	171
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	9	7	91
	Średni personel, technicy	55	13	32	40
	Pracownicy adm.-biurowi	70	14	16	68
	Pracownicy usług	46	18	37	54
	Robotnicy wykwalifikowani	57	14	29	114
	Robotnicy niewykwalifik.	37	15	48	38
	Rolnicy	59	15	27	51
	Pracujący na własny rach.	64	11	25	39
Bierni zawodowo	Renciści	56	15	29	74
	Emeryci	65	13	22	226
	Uczniowie i studenci	63	13	24	56
	Bezrobotni	48	14	37	55
	Gospodynie domowe i inni	60	18	22	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	11	20	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	3	33	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	55	18	27	208
	prywatnym gosp. rolnym	57	15	28	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	46	20	35	151
	501-750	50	15	35	132
	751-1000	60	13	28	168
	1001-1500	73	8	19	157
	Powyżej 1500 zł	82	9	9	127
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	19	37	129
	Średnie	59	15	26	499
	Dobre	72	10	18	319
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	60	11	29	35
	Raz w tygodniu	68	12	20	455
	1-2 razy w miesiącu	58	16	26	164
	Kilka razy w roku	52	16	32	199
	W ogóle nie uczestniczy	53	13	34	94
Poglądy polityczne	Lewica	63	14	23	174
	Centrum	63	13	25	294
	Prawica	74	9	17	262
	Trudno powiedzieć	41	21	38	217

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?									
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PJN)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Ruch Poparcia Palikota
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		2	1	1	35	3	0	4	0	18	1
Płeć	Mężczyźni	2	0		35	4	0	5		19	1
	Kobiety	1	1	1	36	2		3	0	17	0
Wiek	18-24 lata		5	2	33	3	1			15	3
	25-34		1		42	7		3	1	8	
	35-44			1	41	4		6		17	
	45-54	2	1	1	30	1		9		18	
	55-64	1		0	33	3		4		18	1
	65 lat i więcej	5			35	1		2		27	
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	1	0	24	2		10		21	1
	Miasto do 20 tys.	2			41	4		5		15	
	20-100 tys.	1	1	0	35	5	1			16	
	101-500 tys.		1	1	42	2				18	1
	501 tys. i więcej mieszk.	6		1	52	3			2	13	
Wykształcenie	Podstawowe	3	1		29	3		4		21	1
	Zasadnicze zawodowe	3	1		31	1		8		22	
	Średnie	1	1	0	34	2	0	2		19	1
	Wyższe			2	47	7		5	1	9	
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.			1	45	8		3	2	10	
	Średni personel, technicy	4			46	12		4		8	
	Pracownicy adm.-biurowi	2			43	2		7		13	
	Pracownicy usług				42			5		23	3
	Robotnicy wykwalifikowani				34	3		3		21	2
	Robotnicy niewykwalifik.		8		6		6	9		21	
	Rolnicy			3	21	4		25		17	
Pracujący na własny rach.		4		55					19		
Bierni zawodowo	Renciści	11			30	4		2		24	
	Emeryci	3		0	34			2		23	1
	Uczniowie i studenci		5	3	24	4				15	
	Bezrobotni		2		46	8		3		7	
	Gospodynie domowe i inni		4		16			3		13	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			1	35	8		5	1	11	1
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	3			52	1	2	2		17	
	sekt. prywat. poza rolnict.	1	2		42	2		3		18	1
	prywatnym gosp. rolnym			3	26	2		22		11	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł				17	4		5		22	
	501-750	2	4	1	35	2		3		22	1
	751-1000			1	33	3	1	4		23	1
	1001-1500	3	1	1	44	4		4		16	
	Powyżej 1500 zł	3	1		41	4		3	1	13	1
Ocena własnych war. mater.	Złe	4			21	3		2		25	
	Średnie	1	0	1	32	3		4		22	
	Dobre	2	2	0	43	3	0	4	1	10	1
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8			25	3			6	37	
	Raz w tygodniu	1	1	1	31	3	0	5		21	0
	1-2 razy w miesiącu	2	1	1	44	3		3		13	
	Kilka razy w roku	1			42	2		4		14	2
	W ogóle nie uczestniczy	3		2	38	4				5	
Poglądy polityczne	Lewica	2	2	2	17	1	1	4		4	1
	Centrum	2	2	1	44	2		4		13	0
	Prawica	1		0	41	6		3	1	31	1
	Trudno powiedzieć	1			28	1		6		16	

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?									Liczba osób
		Samoo- obrona	Socjal- demo- kracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokra- tycznej (SLD)	Stron- nictwo Demokra- tyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Wolność i Prawo- rządność (WiP)	Inna	Trudno powie- dzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	0	16	0	0	1	1	1	16	573
Płeć	Mężczyźni	0		18	0	1	0	1	2	12	281
	Kobiety	1	0	14			1	0		20	292
Wiek	18-24 lata	2		20				2		15	61
	25-34	3	1	18		1	1			14	98
	35-44			12		1		2	1	16	76
	45-54			10			1		2	26	101
	55-64	1		22	1			1		14	123
	65 lat i więcej			16			1		1	12	113
Miejsce zamieszkania	Wieś	2		12	0	0	0		1	23	206
	Miasto do 20 tys.		2	20						10	59
	20-100 tys.			22			1		1	17	117
	101-500 tys.			19				3	2	13	116
	501 tys. i więcej mieszk.			13		1	2			6	75
Wykształcenie	Podstawowe	1		14			2			22	115
	Zasadnicze zawodowe	2		13	1					19	121
	Średnie	0		20		0	1	1	2	14	202
	Wyższe		1	16		1		1		12	135
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		1	15		1		1		13	75
	Średni personel, technicy			5		4			6	12	20
	Pracownicy adm.-biurowi			16						17	47
	Pracownicy usług			20						7	24
	Robotnicy wykwalifikowani			12	1				1	22	65
	Robotnicy niewykwalifik.	9		7						34	14
	Rolnicy			3						28	30
	Pracujący na własny rach.			4				5		14	25
Bierni zawodowo	Renciści			17						12	41
	Emeryci	1		20			1		1	14	145
	Uczniowie i studenci	3		28				3		16	35
	Bezrobotni			20			2			11	27
	Gospodynie domowe i inni	5		25			4		4	26	25
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		1	15				1	1	19	90
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			9						13	49
	sekt. prywat. poza rolnict.	1		14	1	1		1		15	113
	prywatnym gosp. rolnym			7						29	28
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3		22	1		2			23	69
	501-750	2		14		1				12	66
	751-1000			18		1	1	1	1	12	100
	1001-1500		1	19					1	7	112
	Powyżej 1500 zł			17				2	1	14	104
Ocena własnych war. mater.	Złe	2		12			4			27	56
	Średnie	1		16	0		0	1	1	17	290
	Dobre	1	0	18		1		0	0	12	227
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			4						19	21
	Raz w tygodniu	0	0	13	0	0		1	0	19	305
	1-2 razy w miesiącu	4		14			3		2	11	94
	Kilka razy w roku			18			1			17	103
	W ogóle nie uczestniczy			40		2			2	4	50
Poglądy polityczne	Lewica			56			1		1	9	109
	Centrum	1		12				1		19	183
	Prawica	1	1	2		1		1	1	9	195
	Trudno powiedzieć	1		7	1		2		2	36	86